

VELDWERK

Het voorjaar is voor de meeste vogelaars de tijd waarin men het meest actief het veld in gaat. Wanneer u dit doet in de vorm van een georganiseerd vogelonderzoek, dan kunt u het aangename met het nuttige verenigen. En voor nieuwe deelnemers geldt: ervaar gewoon eens hoe een inventarisatie of telling verloopt, het verplicht verder tot niets !

De meeste tellingen en inventarisaties, zoals die in het onderstaande schema zijn weergegeven, betreffen langlopend onderzoek waaraan veel 'vaste' mensen deelnemen. Toch is er altijd ruimte voor nieuwe deelnemers. Enerzijds kan daarom door onervaren nieuwe leden meegelopen worden met de 'vaste' tellers, waardoor ervaring opgedaan kan worden met inventariseren en met het herkennen van vogels. Anderzijds kunnen door mensen met al iets meer telervaring nog niet onderzochte inventarisatiegebieden ter hand genomen worden.

PROGRAMMA VELDWERK VOORJAAR/ZOMER 1989

Onderzoek	Periode	Plaats	Coördinator	
<u>Niet-broedvogeltellingen</u>				
Voorjaarstrek-land	feb-mei	Parnassia - Kennemerduinen	Hans Groot	376735
Voorjaarstrek-zee	feb-mei	Reddingsbrigade Bl.daal	Steve Geelhoed	333045
Eerste aankomstdata zomervogels	voor- jaar	In hele regio eerste waarneming zomergasten noteren	H Assendelft	02502-7938
Telling draad-slachtoffers	v.a. 1 maart	traject hoogspanningleiding in Spaarnwoude	Johan Stuart	270036
<u>Broedvogeltellingen</u>				
Broedvogel Monitoring Project EMP	mrt-jun	AW-duinen 6-7 telgebieden	H. Vader	02520-20444
		Kenn.duinen 4-5 telgebieden	P. Dhont	242599
		polders Spaarndam 3-4 telgeb.	T. v.d. Boomen	311984
		Bernebroekerbos 1 telgebied	J. Kluiters	02526-73477
		Gebied naar eigen keuze	R. de Haas	020-170082
Bijzonder Soorten Project BSP	mrt-jun	AW-duinen: kwartblok 24.48-1 Kenn.duinen kwartblok 24.28-4 Ruigoord: kwartblok 25.23-3	zie EMP	
Blauwe Reiger - kolonies	apr-mei	hele regio (5 kolonies) tweemaal tellen van nesten	E. v. Huissteeden	270036
Huiszwaluwkolonies	jun-jul	hele regio - tellen van nesten	J. v. Velsen	02520-18155

Als u interesse heeft in een van de bovenstaande onderzoeken, schroom dan niet om contact op te nemen met de desbetreffende coördinator ! Voor algemene inlichtingen over veldwerkactiviteiten: Evert van Huijssteeden 023 - 270036.

Hieronder zullen de veldwerkactiviteiten kort toegelicht worden.

Niet-broedvogeltellingen

Op een tweetal telposten wordt de voorjaars trek gevolgd. Bij Parnassia in de Kennemerduinen is het vizier gericht op de zogenaamde landtrekkers. Tussen half februari en eind mei kunt u meehelpen de trek van piepers, kwikstaarten en zo meer te registreren. Aan de Reddingsbrigade wordt in dezelfde periode in ieder geval in de weekenden over zee gekeken om zodoende de trek van ondermeer zee-eenden, steltlopers en sterns te volgen. Geef u op bij de coördinatoren voor deze boeiende bezigheden !

Als u noteert wanneer u de eertse Nachtegaal, Boerenzwaluw of Fitis gehoord of gezien heeft, doet u feitelijk al mee met het onderzoek naar de eerste aankomstdata van zomervogels ! U hoeft dan alleen nog deze gegevens op te sturen naar Herman Assendelft, bij wie u eventueel ook speciale formulieren kunt aanvragen.

Telling draadslachtoffers: Jaarlijks vallen er honderdduizenden vogelslachtoffers als gevolg van aanvaringen met hoogspanningsleidingen. Er zijn middelen om het aantal slachtoffers terug te brengen. Daartoe heeft de provincie in een notitie aangegeven langs welke trajecten in Noord-Holland mogelijk maatregelen getroffen zouden kunnen worden (zie het artikel van J. Stuart elders in dit nummer). Wanneer aangetoond kan worden dat op een traject veel slachtoffers vallen is men bereid deze maatregelen werkelijk uit te voeren. Na een proeftelling in november 1988 is besloten het traject in Spaarnwoude tussen de A9 en de spoorlijn Haarlem-Amsterdam wekelijks te tellen (vanaf 1 maart a.s.). Mensen die aan deze tellingen willen meewerken, kunnen zich bij coördinator Johan Stuart opgeven. Er wordt dan een telrooster opgesteld.

Broedvogel-tellingen

Het langstlopende broedvogelonderzoek is het Broedvogel Monitoring Project (BMP). Dit landelijke onderzoek tracht de aantalsontwikkeling van de algemenere broedvogelsoorten te volgen. Dit wordt gedaan door gegevens te verzamelen uit een groot aantal steekproefgebiedjes in het hele land. In onze regio liggen dergelijke gebiedjes

in de AW-duinen, de Kennemerduinen en het poldergebied. Nieuwe deelnemers kunnen zelf een BMP-gebied gaan inventariseren of meelopen met de reeds genoemde 'vaste' tellers. Maak dus een keuze voor een bepaald gebied en bel de coördinator van dat gebied voor opgave 1

De volgende gebieden worden in 1989 geïnventariseerd:

AW-duinen

Mussenveld	T. Visser; J. Kottman
2 ^e infiltratiegebied Noord	F. Hieselaar
2 ^e infiltratiegebied Zuid	H. Vader
Eiland van Rolvers	H. Assendelft; R. Joosten; E. Robbertz; R. Smit; P. van Vliet; P. v.d. Weiden
Beukenlaan	G. Olijerhoek; J. v.d. Pool
Panneland	T. Salman; H. Opdam; H. Assendelft; P. van Vliet
Rozenwaterveld	<u>vacature</u>

Kennemerduinen

Jachtduin	J. Diemeer
Lage Zeeveld	J. Botman; P. de Nobel
Klein Olmen	J. Stuart
Spinnekoppenvlak	M. Zijdeveld; M. Hin
de Pan/Peperedel	H. Wijkhuisen; P. Dhont

Poldergebied

Hekslootpolder	T. v.d. Boomen; P. de Jong; C. Looy; J. Suurmond
Veerpolder	W. Boogaard
de Liede	S. Geelhoed; E. van Huijssteeden

Voor de graslanden in het poldergebied geldt dat deze voor het grootste deel volgens de methode van Provinciale Waterstaat geteld worden. De Heksloot-, Veerpolder en de NW-hoek van de Haarlemmermeer (de Liede) zullen volgens BMP gedaan worden. Voor alle weidevogelgebieden zijn nog tellers welkom. Opgave bij Tom van den Boomen 023 - 311984 of Coen Looy 02503 - 17045.

Voor de wat meer ervaren vogelaar is er het Bijzondere Soorten Project (BSP). Hiermee wil SOVON, de organisator van het project, de ontwikkeling van de zeldzame en schaarse soorten trachten te volgen. Vorig jaar is onze hele regio geïnventariseerd op een vijftal

(landelijk) zeldzame soorten, te weten Geoorde Fuut, Bruine Kieken-dief, Bontbekplevier, Kluut en Paapje. Hoewel deze inventarisatie qua gebiedsdekking en resultaat een succes was, bleken de te investeren tijd en voor sommigen het schamele aantal vastgestelde broedparen per telgebied dusdanige problemen op te leveren dat continuering op langere termijn niet haalbaar leek.

Daarom is besloten om te proberen een tweetal goede kwartblokken (één in de AW-duinen en één in de Kennemerduinen) een aantal jaren lang te inventariseren op alle zeldzame en schaarse broedvogelsoorten. Op deze manier komen we van twee blokken de aantalsontwikkeling van zeldzame en schaarse soorten te weten. Daarnaast willen we proberen naast deze twee "vaste" blokken jaarlijks een "wisselblok" te kiezen. In 1989 is de keuze gevallen op een kwartblok bij Ruigoord. Door het inventariseren van ook nog een wisselblok komen we na een aantal jaren te weten waar zich elders in ons werkgebied de zeldzame en schaarse soorten bevinden.

In 1989 worden de volgende blokken op BSP-soorten geïnventariseerd:

AW-duinen (blok 24.48-1)	H. Vader; M. de Jong; P. van Vliet; F. Hieselaar; <u>vacature</u>
Kennemerduinen (blok 24.28-4)	P. de Nobel; J. Stuart; <u>vacature</u>
Ruigoord (blok 25.23-3)	S. Geelhoed; H. Groot; G. van Leeuwen; E. van Huijssteeden

Voor de meeste van bovenstaande gebieden kunnen mensen zich nog opgeven, maar met name geldt dit voor de vacatures.

Tenslotte zijn er twee inventarisaties van koloniesoorten, nl. de Blauwe Reiger en de Huiszwaluw. Alle Blauwe Reigerkolonies worden tussen half april en half mei tweemaal geteld op het aantal bezette nesten. Makkelijk maar leuk. Voor de Huiszwaluw geldt dat u een bepaald gebied kunt gaan tellen op nesten, maar ook dat u locaties, waarvan u weet dat er Huiszwaluwen broeden, kunt doorgeven aan de coördinator. Eén telefoontje kan betekenen dat we weer een nieuwe broedkolonie van de Huiszwaluw in ons werkgebied ontdekken !

In ieder geval veel plezier bij één van bovenstaande inventarisaties of tellingen !

OUDE BROEDVOGELINVENTARISATIES

De Samenwerkende Organisaties VogelOnderzoek Nederland (SOVON) coördineren sinds 1984 het broedvogelonderzoek in Nederland. Om de resultaten van het Broedvogel Monitoring Project BMP en het Bijzonder Soorten Project BSP (sinds 1985) in een 'historisch' kader te plaatsen, is SOVON zeer geïnteresseerd in oude inventarisatiegegevens. SOVON heeft met name belangstelling voor inventarisaties die gedurende meerdere jaren zijn uitgevoerd. Ook inventarisaties van één of enkele soorten zijn bruikbaar.

De veldwerkcommissie acht het daarom wenselijk om de resultaten van oude tellingen centraal te verzamelen. Naast het voordeel van een betere bereikbaarheid worden oude gegevens zo mogelijk van de vuilnisbak gered. Oude gegevens kunnen later zeer waardevol zijn bij het vaststellen van vogelpopulatie-ontwikkelingen in de tijd.

De veldwerkcommissie heeft besloten om zich in eerste instantie te richten op het verzamelen van oude broedvogelinventarisaties. Een door SOVON ontwikkeld formulier zal hierbij worden gebruikt. Op dit formulier worden de resultaten en enkele aanvullende gegevens ingevuld. Van dit formulier wordt een kopie gemaakt en het origineel gaat naar SOVON. Het kopie wordt opgenomen in het inventarisatie-archief van de Vogelwerkgroep.

Daar er echter niet precies bekend is wat er allemaal is geïnventariseerd, is er besloten om allereerst te onderzoeken wie, waar, wanneer en hoe geïnventariseerd heeft in het verleden. Daarom de volgende oproep:

INDIEN U IN DE PERIODE TOT 1984 IN ZUID-KENNEMERLAND HEEFT GEINVENTARISEERD OP BROEDVOGELS, WILT U DIT DAN DOORGEVEN MET VERMELDING VAN LOCATIE EN JAAR ALSOOK WAAR DE GEGEVENS ZICH NU BEVINDEN.

Na enige tijd zult u dan persoonlijk worden benaderd voor de resultaten. We hopen op een goede respons opdat er een waardevol inventarisatie-archief kan ontstaan.

Bij voorkeur schriftelijke reacties naar:

Pim de Nobel, Julianalaan 111 2051 JP Overveen

Telefonische reacties naar: Evert van Huijssteeden 023 - 270036